

УДК 316.6

Репка А.О.

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ: АФЕКТИВНИЙ АСПЕКТ

Репка А.О. Особливості економічної соціалізації молодих науковців: афективний аспект. У статті викладено особливості ставлення сучасного молодого науковця до результатів інтелектуальної праці в умовах розбудови креативної економіки. Обґрунтовано поняття «економічна соціалізація молодого науковця». Показані емоційно-ціннісні особливості ставлення молодих науковців до своєї та чужої інтелектуальної праці.

Ключові слова: економічна соціалізація, особистість молодого науковця, афективний компонент економічної соціалізації, молодий науковець, інтелектуальна власність, ставлення до інтелектуальної праці.

Репка А.А. Особенности экономической социализации молодых ученых: аффективный аспект. В статье изложены особенности отношения современного молодого ученого к результатам интеллектуального труда в условиях развития креативной экономики. Обосновано понятие «экономическая социализация молодого ученого». Показаны эмоционально-ценностные особенности отношения молодых ученых к своему и чужому интеллектуальному труду.

Ключевые слова: экономическая социализация, личность молодого ученого, аффективный компонент экономической социализации, интеллектуальная собственность, отношение к интеллектуальному труду.

Постановка проблеми. Сьогодні, в час розвитку інформаційного суспільства, беззаперечним є залучення наукових ідей, їх теоретичних та прикладних розробок чи не в усі сфери буття людини. Актуалізується потреба переважно у наукових розробках міждисциплінарного характеру, використання новітньої інформації одночасно з багатьох галузей науки. Це вимагає високого рівня компетентності молодих українців у методології, напрямках і способах ведення наукового пошуку та позитивного несуперечливого ставлення до цього. Оскільки науковий продукт потребує не просто впровадження, а дедалі більше набуває ознак економічного блага (а саме, інтелектуального майна), необхідність оперування останнім актуалізує нові вимоги до економіко-психологічних якостей його авторів. Проблема економічної соціалізованості молодих науковців постає тим більш гостро, чим більш очевидними стають випадки розбіжності між авторством наукового продукту і належністю прав на володіння ним. Отже, вагомим особистісним ресурсом є не просто поінформованість і обізнаність у способах продукування та реалізації творчих ідей, які розвивають науку. Важливим є ціннісне ставлення до такого ресурсу та практичне його використання українцями для розбудови економіки країни. Йдеться про проблему свідомого позитивного ставлення до продуктів своєї інтелектуальної діяльності як до творів, які можуть стати засобами забезпечення матеріального благополуччя їх авторам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Економічна соціалізація особистості доволі активно досліджується в різних аспектах як у зарубіжних (С. Абрамова, Ч. Дитмар, О. Дейнека, А. Налчаджян, О. Щедрина), так і у вітчизняних (Г. Авер'янова, В. Москаленко, Т. Говорун, Н. Дембицька, І. Зубіашвілі, О. Лавренко та ін.) працях. Однак поза увагою дослідників залишаються особливості ставлення сучасного молодого науковця до результатів інтелектуальної праці в умовах розбудови креативної економіки.

Мета статті. Розглянути особливості ставлення сучасних молодих науковців до результатів інтелектуальної праці в умовах розбудови креативної економіки та представити результати емпіричного дослідження афективного компоненту їх економічної соціалізації.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Дослідницька діяльність молодих науковців у різні часи привертала увагу наукової спільноти. Окремої уваги, на наш погляд, заслуговує тлумачення поняття «молодий науковець». Загальноприйнятим є визначення статусу молодого науковця через діяльність, яка стає для нього провідною, а саме – через означення науково-дослідної діяльності. Так, молодий науковець – це особа, яка здійснює інтелектуальну творчу діяльність, спрямовану на вивчення конкретного предмета (явища, процесу) з метою отримання об'єктивно нових знань про нього та їх подальшого використання в практичній діяльності [3], віком до 35 років (інколи більш чітко визначаються вікові обмеження [3]: 35 років для аспірантів і 40 років для докторантів). Не визначена і нижня вікова межа, коли особистість слід вважати молодим науковцем. Так, О. Мещанінов [13] вважає, що вікова межа, коли навчання в бакалавраті, на спеціаліста та на магістерських програмах перетворюється в дослідження, коли на етапі аспірантури формується молодий вчений, здатний вирішувати сформульовані актуальні наукові проблеми, ще нечітко визначена.

Залучення молодих вчених в якості опори і рушійної сили суспільних перетворень має психологічні підстави: молоде покоління пошуковців характеризується когнітивною гнучкістю, високим рівнем соціальної активності і прагненням до солідарності з колегами, оптимістичною оцінкою реформ, що обумовлює більш ефективне впровадження останніх, втілення новітніх технологій у практику.

Ефективне входження і повноцінне функціонування молодого вченого в просторі науки як галузі виробництва є результатом успішної соціалізації його особистості, у тому числі економічної. У широкому сенсі економічна соціалізація науковцями розуміється як процес входження особистості в економічну сферу

суспільства [2;13]; як формування економіко-психологічних характеристик особистості через засвоєння нею економічних цінностей суспільства в процесі здійснення економічної життєдіяльності [6; 9; 13]. Зазначимо, що той компонент соціальної системи, який наділяється особливим значенням в індивідуальній або суспільній свідомості, є соціальною цінністю. Цінність – це значущість предмета, яка визначається його роллю у соціальній взаємодії.

Соціальні цінності, згідно з думкою В. Москаленко [13, с. 340], інтеріоризуються молодим науковцем та, заломлюючись крізь складові його потребової системи, індивідуально-психологічні властивості, зумовлюють ті внутрішні параметри (економіко-психологічні якості) його особистості як суб'єкта економіки, що складаються в результаті зовнішніх впливів. Взагалі інтеріоризовані цінності у свідомості індивіда мають різні форми виявлень (образи-взірці, ідеали, уявлення, настановлення, ціннісні орієнтації, атитюди, стереотипи тощо) [13]. При цьому для означення різних форм інтеріоризації системи цінностей суспільства В. Москаленко вживає поняття «ціннісні репрезентації» [13] як спільне поняття для всіх цих форм. Введенням цього поняття автор підкреслює наявність взаємозумовленості «зовнішніх» (соціальних цінностей як експектацій суспільства) і «внутрішніх» (потребової системи, ендопсихічного комплексу) детермінант процесу розвитку особистості в їх взаємодії, що, у свою чергу, пояснює безперервність процесу соціалізації особистості.

У нашому дослідженні із усіх можливих форм акцент робимо на системі ставлень особистості до економічних явищ (зокрема, до інтелектуальної власності) як на такій формі виявлення інтеріоризованих цінностей економічної інституції, яка виражає змістовні зв'язки особистості з оточуючою економічною дійсністю. Згідно з концепцією В. Мясіщева, через вивчення системи ставлень особистості ми можемо судити і про специфіку існуючих суспільних, зокрема, економічних відносин. Як зазначав В. Мясіщев [14], система суспільних відносин, у яку включена кожна людина з часу свого народження і до смерті, формує її суб'єктивні ставлення до всіх сторін дійсності. Слідом за В. Мясіщевим [14] скажемо, що як систему ставлень до оточуючого світу і до себе самої слід розглядати найбільш специфічною характеристикою особистості, так і систему ставлень до себе як власника та до економічної дійсності доцільно розглядати як найбільш специфічну характеристику суб'єкта економіки. Саме останню ми вивчаємо як одну з форм відображення особистістю оточуючої її економічної дійсності, оскільки, згідно з концепцією ставлень [7; 8; 14-16], вона є і результатом, і детермінантою формування особистості – суб'єкта економіки. Так, на думку В. Мясіщева, ставлення формуються в структурі особистості в результаті відображення на свідомому рівні сутності тих соціальних об'єктивно існуючих відносин суспільства в умовах її макро- і мікробуття, в якому вона живе. Це макро- і мікробуття, по-різному сприяючи формуванню і прояву потреб, інтересів і схильностей людини, діючи в нерозривному зв'язку з особливостями її організму, створює в кожному випадку ту суб'єктивну «призму», крізь яку неповторно заломлюються всі впливи, яким піддається жива, діюча людина [14].

Ставлення особистості до економічної дійсності ми розглядаємо як емоційно забарвлені уявлення та оцінки різних об'єктів, явищ і подій, пов'язані з економічною діяльністю особистості як суб'єкта економічних відносин. Наше розуміння сутності ставлень особистості базується на теоретичному доробку концепції психологічних ставлень, їх природи, структури і функцій, представленому в працях А. Журавльова [8], А. Купрейченко [8], В. Мясіщева [14], В. Познякова [15], І. Сушкова [16]. Ставлення до чогось відображає не тільки структуру зовнішньої реальності, але і стан психіки самої людини. Це стає можливим завдяки тому, що зовнішня реальність відносин перетворюється на об'єкт самостійного рефлексивного аналізу суб'єкта. Актуалізація рефлексивного змісту запускає не тільки процес сприйняття зовнішньої, об'єктивної реальності, але і процес розвитку власного психологічного ставлення до неї. Отже, психологічний зміст ставлення полягає в тому, що здійснюється оцінка оцінки, тобто формується ставлення до відносин і це ставлення перетворюється на таку ж реальність, як і явища зовнішнього світу. Про які ж ставлення йдеться у нашому дослідженні молодих науковців? Йдеться про ставлення, опосередковані специфічним видом благ – ідеями чи інноваціями, на які існує суспільний попит як на економічний ресурс. Передбачається, що системотворчим чинником економічної соціалізації молодого науковця є його ставлення до інтелектуальної власності, до себе та інших як суб'єктів наукових інновацій. Змістовими особливостями складових економічної соціалізації молодого науковця є, на наш погляд, такі:

- Когнітивний компонент економічної соціалізації молодого науковця на фоні здатності постійно освоювати щось нове, бути в курсі будь-яких змін в науці, здатності до професійної саморефлексії і наукового самовизначення. Він включає в себе поінформованість про явища економіки, зокрема, про інтелектуальну власність, про свої права і обов'язки як власника (зокрема, по розробці, впровадженню і капіталізації інновацій), уявлення про себе та інших як суб'єктів інтелектуальної власності та про інтелектуальні новації як об'єкт власності.

- Конативний компонент – це прагнення до самоствердження у науці, прагнення пізнавати нове, творити нові знання на фоні здатності приймати ефективні рішення в постійно мінливій ситуації сучасного світу, Він утворений усвідомлюваними мотивами, цілями своєї економічної діяльності, способами оперування своїми, чужими, спільними науковими ідеями.

- Афективний компонент на фоні чутливості до нового в науці включає в себе емоційно-ціннісне ставлення до суб'єктів та об'єктів привласнення як сукупність суб'єктивних, емоційно забарвлених думок і оцінок щодо них.

Проаналізуємо особливості афективного компоненту ставлення молодих науковців до результатів своєї інтелектуальної праці. В опитуванні за розробленою нами анкетною ставлення до інтелектуальної власності взяло участь 50 молодих науковців Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського, які тільки почали займатися науковою діяльністю, і 50 тих науковців, які працюють у науковій сфері вже понад 10 років. Нашою метою було дослідити емоційно-ціннісні аспекти ставлення науковців до власних та чужих інтелектуальних ідей. Опитуваним було запропоновано відмітити, якою мірою результати власної чи чийсь інтелектуальної праці пов'язані з вказаними в таблиці емоційними станами чи почуттями? До переліку емоційних станів та почуттів було включено 15 дескрипторів, що найчастіше використовуються дослідниками (А. Купрейченко, Н. Дембицька) при вивченні афективних аспектів ставлення опитуваних, зокрема, до грошей.

Результати опитування науковців представлені нижче у таблиці 1. Знаком «+» ми позначили позитивні почуття і позитивні стани, з якими респонденти пов'язують власні та чужі ідеї, відповідно, знаком «-» позначено негативне ставлення до власних та чужих ідей.

Таблиця 1

Ставлення науковців до своїх та чужих ідей (у % від загальної кількості опитаних)

	Почуття, стани	Молоді науковці				Науковці зі стажем			
		Мої ідеї %		Чийсь ідеї %		Мої ідеї %		Чийсь ідеї %	
		+	-	+	-	+	-	+	-
1.	Повага	88	12	94*	6	100	-	100	-
2.	Цінність	94	6	94	6	82	18	100	-
3.	Впевненість	76	24	88	12	83	17	100	-
4.	Стабільність	53	47	65	35	67	33	83	17
5.	Комфорт	65	35	76	24	80	20	83	17
6.	Почуття захищеності	41	59	47	53	50	50	66	34
7.	Забезпеченість в майбутньому	70	30	70	30	50	50	83	17
8.	Любов	76	24	70	30	83	17	100	-
9.	Щастя	94	6	59	41	74	26	100	-
10.	Вигода	41	59	76	24	83	17	50	50
11.	Перевага над іншими людьми	59	41	70	30	83	17	66	34
12.	Заздрість	29	71	47	53	-	100	34	66
13.	Сором	47	53	41	59	-	100	50	50
14.	Дає владу над кимось	53	47	72	18	17	83	66	34
15.	Егоїзм	35	65	41	53	33	67	83	17

У результаті дослідження встановлено, що загалом власні наукові ідеї викликають у опитаних молодих науковців доволі позитивні почуття: власні ідеї респондентами переважно цінуються і викликають почуття щастя (94% опитаних), викликають повагу (88%), впевненість (76%), пов'язані з відчуттям забезпеченості у майбутньому (70%), дають владу над кимось (у 53% опитаних). Отже, у переважній більшості опитаних молодих науковців власні наукові ідеї викликають доволі позитивні почуття.

Між тим, власні наукові ідеї 59% опитаних молодих науковців не пов'язують з ідеєю заробітку та отримання матеріальної вигоди. Свої ідеї у них однозначно не викликають заздрості (негативне ставлення у 71%) і не надають почуття захищеності (59%). Щоправда, оптимістичним у ставленні молодих науковців до власних ідей є те, що вони не викликають сорому (53%) у авторів та не пов'язані з егоїзмом (65%).

Цікавими є показники ставлення молодих науковців до чужих ідей. Так, чужі наукові ідеї викликають позитивні емоції і переживання більшою мірою, ніж власні. Вони є такими, що викликають повагу (у 94%), впевненість (у 88%), відчуття комфорту та пов'язані з отриманням вигоди (по 76%) і влади над іншими (у 72%).

Пошуковці, чий досвід наукової діяльності є солідним (від 10 років), у порівнянні з молодими науковцями, демонструють більшою мірою позитивне ставлення до чужих наукових ідей. Для них також характерний більш широкий спектр почуттів стосовно як своїх власних, так і чужих ідей. Так, власні ідеї у науковців зі стажем викликають повагу (у 100% опитаних), впевненість (у 83%), у тому числі, і в отриманні від них вигоди (у 83%), відчуття переваги над іншими (у 83%), навіть любов (у 83%), високо цінуються (82%). Чужі ідеї у науковців зі стажем викликають менший спектр почуттів та емоційних реакцій, ніж у наукової молоді. Так, слід констатувати, що у досвідчених науковців щодо чужих ідей виникають такі почуття, що переживаються переважно у конкурентних відносинах або за конкурентного ставлення до їх авторів: заздрість (у 66% опитаних), сором (у 50%), усвідомлюється цінність вигоди і зиску (50%).

На статистично значущому рівні встановлена різниця у оцінюванні молодими науковцями своїх і чужих ідей: до чужих ідей молоді науковці ставляться з більшою повагою (94%), ніж до своїх (88%). Це, на нашу думку, означає, що молоді науковці більше поважають чужу працю. У науковців зі стажем повага як

до власної, так і до чужої праці становить 100%. Вони повною мірою поважають як власну, так і чужу працю.

Цікавим є те, що власні ідеї викликають почуття захищеності у 70% молодих науковців, порівняно з 50% науковців зі стажем. До того ж, за незмінно високої кореляції забезпеченості в майбутньому як в оцінці молодими науковцями власних ідей, так і чужих (по 70% опитаних), лише 50% більш досвідчених науковців оцінюють власні ідеї як такі, що потенційно здатні забезпечити їхнє майбутнє. Така ж оцінка щодо чужих ідей є більш оптимістичною вже у 83% опитаних. Це може бути свідченням того, що з часом старше покоління зневірилось в тому, що його ідеї (наукові праці) можуть забезпечити йому економічну стабільність. А молодь дивиться на це більш оптимістично.

Отримані дані свідчать про те, що деякі науковці не можуть визначити, як можна використати власну працю надалі на свою користь. І хоча теоретично науковці знають, що їх інтелектуальною працею можна скористатись, але вони не уявляють, яким саме чином це можна зробити.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що економічна соціалізація особистості молодого науковця як процес становлення економіко-психологічних якостей, що забезпечують її гармонійне включення в економічні відносини, спричинена його ставленням до інтелектуальної власності, зокрема, до результатів своєї та чужої інтелектуальної праці. В оцінці результатів своєї інтелектуальної праці молоді науковці загалом менш оптимістичні, ніж в оцінці чужої. Афективний компонент ставлення молодих науковців до інтелектуальної праці загалом доволі суперечливий. Власні наукові ідеї вони не пов'язують з ідеєю заробітку, отриманням матеріальної вигоди, з тим, що вони можуть викликати заздрість (тобто, очевидно, оцінюються як неконкурентоздатні) і не викликають почуття захищеності. Поряд з цим у переважній більшості опитаних молодих науковців власні наукові ідеї викликають доволі позитивні почуття (щастя, повагу, впевненість), пов'язані з відчуттям забезпеченості у майбутньому, дають владу над кимось.

Водночас, науковці з більшим досвідом наукової роботи є більш позитивно налаштованими в оцінці і власної, і чужої інтелектуальної праці. Однак, таке позитивне ставлення до власної інтелектуальної праці не надає досвідченим науковцям більшої, ніж у молоді, віри в те, що своїм інтелектом вони можуть забезпечити собі економічну стабільність. Молодь дивиться на це оптимістичніше.

Перспективи подальших досліджень. Надалі нами планується більш детально дослідити ті соціалізаційні ефекти, які спричиняє суперечливе ставлення молодих науковців до інтелектуальної праці, на рівні уявлень про себе та інших як авторів наукового продукту, та на рівні конкретних поведінкових стратегій, пов'язаних з плануванням своєї зайнятості, шляхів заробітку, способів додання економічних негарездів.

Список використаних джерел

1. Абдикеев Н.М., Киселев А.Д. Управление знаниями и реинжиниринг бизнеса. - "Инфра-М", 2011.
2. Антонова З.О. Соціально-психологічні особливості економічної соціалізації підлітків. Автореф. дис... канд. психол. наук. – 19.00.05/ З.О.Антонова. – Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України. – Київ, 2011. – 19 с.
3. Ануфрієва О. Готовність молодих науковців до науково-дослідної роботи // Social-science: Український науковий журнал «Освіта регіону». Політологія. Психологія. Комунікації // Режим доступу: <http://www.social-science.com.ua>.
4. Ассорина Г.Ю. Совершенствование системы управления вузом с учетом инновационной стратегической составляющей // Проблемы развития инновационно-креативной экономики: сборник докладов по итогам международной научно-практической конференции, Москва, 29 марта - 09 апреля 2010 г./ Под общей редакцией проф. Мельникова О.Н. – М.: Креативная экономика, 2010 – 384 с. – С.305 - 308.
5. Брукинг Э. Интеллектуальный капитал. / Э. Брукинг – СПб: Питер, 2001. – 288с.
6. Дембицька Н.М. Соціально-психологічні проблеми економічної соціалізації української молоді (початок) / Н.М. Дембицька // Соціальна психологія. – 2008. – № 2 (28). – С.49-59.
7. Дембицька Н.М. Ставлення до власності як показник становлення суб'єкта економічної соціалізації студентської молоді / Н.М.Дембицька // Соціально-психологічні засади становлення суб'єкта економічної соціалізації: монографія / [Т.В.Говорун, Н.М.Дембицька, І.К.Зубіашвілі та ін.]; за наук. редакцією В.В.Москаленко. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. – С. 96-118.
8. Журавлев А. Л. Нравственно-психологическая регуляция экономической активности / А. Л. Журавлев, А. Б. Купрейченко. – М.: Институт психологии РАН, 2003. – 436 с.
9. Зубіашвілі І. К. Економічна соціалізація як психологічна проблема / І.К. Зубіашвілі // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України / За ред. С. Д. Максименка – К. : «ГНОЗІС», 2009. – Т. XI, ч. 1. – С. 153–165.
10. Иванюхина Г.Б. Инновационное развитие высшей школы – залог успешного перехода к информационному обществу, основанному на знаниях / Г.Б. Иванюхина // Проблемы развития инновационно-креативной экономики: Сборник докладов по итогам международной научно-практической конференции, Москва, 29 марта - 09 апреля 2010 г./ Под общей редакцией проф. Мельникова О.Н. – М.: Креативная экономика, 2010 – 384 с.: - С. 301 – 304.
11. Китов А. И. Экономическая психология: учеб. пособие / А. И. Китов. – М. : Экономика, 1987. – 303 с.
12. Мещанинов О.П. Інтегрований процес формування особистості молодих вчених у «Києво-Могилянській Академії» / О.П. Мещанинов. // Наукові праці НаУКМА. – 2000. – Т.УІІ.- С. 32 – 37.
13. Москаленко В.В. Соціалізація особистості: монографія / В. Москаленко. – К.: Фенікс, 2013. – С. 339 - 390.

14. Мясичев В.Н.: Психология отношений: избр. психол. тр. / В.Н. Мясичев; под ред. А.А. Бодалева - М.: Изд-во Моск. психол.-социального ин-та: Воронеж: МОДЭК, 2003: ФГУП Издательско-полигр. фирма Воронеж - 398 с.
15. Позняков В.П. Психологические отношения и деловая активность субъектов экономической деятельности в условиях разных форм собственности / В.П.Позняков // Режим доступа: http://www.ipras.ru/cntnt/rus/media/on-layn-bibliote/otdelnie-stati-s/publikacii/rossijskie4/n08_predpr.html#
16. Сушков И.Р. Психологические отношения человека в социальной системе / И.Р. Сушков. – М.: Изд-во «Институт психологии РАН», 2008. – 412 с.

Spysok vykorystanykh dzherel

1. Abdikeev N.M., Kiselev A.D. Upravlenie znanijami i reinzhiniring biznesa. - "Infra-M", 2011.
2. Antonova Z.O. Sotsial'no-psykholohichni osoblyvosti ekonomichnoyi sotsializatsiyi pidlitkiv. Avtoref.dys.... kand. psykol.n. – 19.00.05/Z.O.Antonova. – Intytut psykholohiyi imeni H.S.Kostyuka NAPN Ukrainy. – Kyiv, 2011. – 19 s.
3. Anufriyeva O. Hotovnist' molodykh naukovtsiv do naukovo-doslidnoyi roboty / O. Anufriyeva // Social-science: Ukrayins'kyu naukovy zhurnal «Osvita rehionu». Politolohiya. Psykholohiya. Komunikatsiyi //Rezhym dostupu: <http://www.social-science.com.ua>.
4. Assorina G.Ju. Sovershenstvovanie sistemy upravleniya vuzom s uchetom innovacionnoj strategicheskoy sostavljajushhej / G.Ju Assorina. // Problemy razvitija innovacionno-kreativnoj jekonomiki : sbornik dokladov po itogam mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoy konferencii, Moskva, 29 marta-09 aprelja 2010 g./ Pod obshej redakciej prof. Mel'nikova O.N. – M.: Kreativnaja jekonomika, 2010 – 384 s.: - S.305 – 308.
5. Bruking Je. Intellektual'nyj kapital. / Je. Bruking — SPb: Piter, 2001.—288s.
6. Dembyts'ka N.M. Sotsial'no-psykholohichni problemy ekonomichnoyi sotsializatsiyi ukrayins'koyi molodi (pochatok) / N.M. Dembyts'ka // Sotsial'na psykholohiya. – 2008. – # 2 (28). – S.49-59.
7. Dembyts'ka N.M. Stavlennja do vlasnosti yak pokaznyk stanovlennja sub"yekta ekonomichnoyi sotsializatsiyi student-s'koyi molodi / N.M.Dembyts'ka // Sotsial'no-psykholohichni zasady stanovlennja sub"yekta ekonomichnoyi sotsializatsiyi : monohrafiya / [T.V.Hovorun, N.M.Dembyts'ka, I.K.Zubiashvili ta in.] ; za nauk. redaktsiyeyu V.V.Moskalenko. – Kirovohrad : Imeks-LTD, 2012. – S. 96-118.
8. Zhuravlev A. L. Nравственно-психологическая регуляция экономической активности / A. L. Zhuravlev, A. B. Kuprejchenko. – М. : Institut psihologii RAN, 2003. – 436 s.
9. Zubiashvili I. K. Ekonomichna sotsializatsiya yak psykholohichna problema / I.K. Zubiashvili // Problemy zahal'noyi ta pedahohichnoyi psykholohiyi: zb. nauk. prats' Instytutu psykholohiyi im. H. S. Kostyuka APN Ukrainy / Za red. S. D. Maksymenka – K. : «HNOZIS», 2009. – T. KhI, ch. 1. – S. 153-165.
10. Ivanjuhina G.B. Innovacionnoe razvitie vysshej shkoly – zalog uspeshnogo perehoda k informacionnomu obshhestvu, osnovannomu na znanijah / G.B. Ivanjuhina // Problemy razvitija innovacionno-kreativnoj jekonomiki : Sbornik dokladov po itogam mezhdunarodnoj nauchno-prakticheskoy konferencii, Moskva, 29 marta-09 aprelja 2010 g./ Pod obshej redakciej prof. Mel'nikova O.N. – M.: Kreativnaja jekonomika, 2010 – 384 s.: - S. 301 – 304.
11. Kitov A. I. Jekonomicheskaja psihologija : ucheb. posobie / A. I. Kitov. – M.: Jekonomika, 1987. – 303 s.
12. Meshhaninov O.P. Integrovanyj proces formuvannja osobistosti molodih vchenih «Kievo-Mogiljans'kij Akademii» / O.P.Meshhaninov. // Naukovi praci NaUKMA. – 2000. – T.UII.- S. 32 – 37.
13. Moskalenko V.V. Sotsializatsiya osobystosti : monohrafiya / V.Moskalenko. – K.: Feniks, 2013. – S. 339 - 390.
14. Mjasishhev V.N. : Psihologija otnoshenij : izbr. psihol. tr. / V.N. Mjasishhev ; pod red. A.A. Bodaleva - M. : Izd-vo Mosk. psihol.-social'nogo in-ta : Voronezh : MODJeK , 2003: FGUP Izdatel'sko-poligr. firma Voronezh - 398 s.
15. Poznjakov V.P. Psihologicheskie otnoshenija i delovaja aktivnost' sub#ektov jekonomicheskoy dejatel'nosti v uslovijah raznyh form sobstvennosti / V.P.Poznjakov // Rezhim dostupu: http://www.ipras.ru/cntnt/rus/media/on-layn-bibliote/otdelnie-stati-s/publikacii/rossijskie4/n08_predpr.html#
16. Sushkov I.R. Psihologicheskie otnoshenija cheloveka v social'noj sisteme / I.R.Sushkov. – M. : Izd-vo «Institut psihologii RAN», 2008. – 412 s.

Repka, A.O. Features of young scientists' economic socialization: the affective aspect. The article deals with young scientists' attitudes to intellectual labor in a developing creative economy. The author analyzes the concept of "young scientist" and the research work of young scientists. The system of individual attitudes to economic phenomena (including intellectual property) is considered as a form of interiorized values of economic institutions that represent meaningful relationships between individuals and the surrounding economic reality. The young scientists' economic socialization is shown to include the cognitive, affective and conative components.

The author dwells upon the features of the affective component of young scientists' attitudes to the results of their intellectual work. The investigation found that young scientists perceived their intellectual work mainly controversially. They did not associate their scientific ideas with the idea of making money and material benefits and did not view their research work to be proud of and giving them a sense of security. However, the overwhelming majority of the respondents noted that their scientific ideas gave them quite positive feelings due to a hope for future welfare and a power over some people.

Keywords: economic socialization, personality of a young scientist, affective component of economic socialization, young scientist, intellectual property, attitude to intellectual labor.

Відомості про автора

Repka Alina Oleksandrivna, викладач кафедри педагогіки та загальної психології Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського, аспірант лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України.

Repka, Alina A., lecturer, dept. of pedagogy and general psychology, Mykolaiv National University named after V.O. Suhomylnsky, PhD student, Laboratory of organizational and social psychology, G.S.Kostiuk Institute of Psychology of the NAPS of Ukraine.

E-mail: dvshik@yandex.ru